

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 2. des. 2005

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um starfsmannaleigur, 366. mál.

Samiðn lýsir yfir vonbrigðum sínum með hvað frumvarpið er takmarkað og telur að í núverandi mynd muni það ekki leysa þau miklu vandamál sem uppi eru á íslenskum vinnumarkaði varðandi misnotkun á erlendu starfsfólki.

Megin galli frumvarpsins er að ekki er gert ráð fyrir ábyrgð notendafyrirtækjanna á að farið sé eftir íslenskum kjarasamningum og lögum þegar þau hafa starfsmenn frá starfsmannaleigum í sinni þjónustu.

Einnig telur Samiðn að ákvæðið í 10 gr. frumvarpsins um að Vinnumálastofnun skuli vera bundin trúnaði varðandi upplýsingar sem stofnunin aflar og að eingöngu skuli áframsenda upplýsingar til Útlendingastofnunar samanber 4. gr. geti gert stéttarfélögum erfitt fyrir að fylgjast með að kjarasamningum sé framfylgt.

Samiðn gerir tillögu um breytingu á 4. gr. d. lið. að á eftir orðum til Útlendingastofnunar komi **“og viðkomandi stéttarfélags”**

Samiðn telur nauðsynlegt að verði frumvarpið að lögum í núverandi mynd séu jafnframt gerðar breytingar á lögum nr. 55/1980.

Samiðn gerir tillögur um að við lög nr. 55/1980 bætist nýjar greinar svohljóðandi sem skotið verði inn í núverandi greinaröð og verði nr. 3-5.

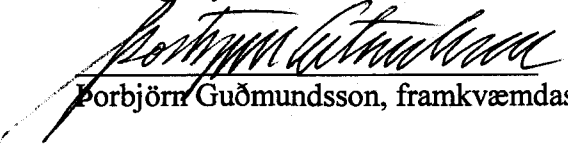
3. gr. Atvinnurekendur bera ábyrgð á því að allir sem hjá þeim starfa njóti launa og annarra starfskjara sem fullnægi áskilnaði 1. gr. hvort sem starfssamband viðkomandi launamanna og atvinnurekanda byggir á ráðningarsamningi þeirra á milli eða milliganga þriðja aðila liggja því til grundvallar.

4. gr. Í þeim tilgangi að ganga úr skugga um að gætt sé ákvæða 1. gr. er stéttarfélögum heimilt að krefja viðkomandi atvinnurekanda um upplýsingar um laun, vinnustundafjölda og önnur starfskjör starfsmanna, sbr. 3. gr.

5. gr. Ef brotið hefur verið gegn 1. gr. laga þessara er stéttarfélagi í viðkomandi starfsgrein heimilt að höfða mál í eigin nafni til réttra efnda kjarasamnings þeirra launamanna sem í hlut eiga.

Tillögur þessar eru samhljóða tillögum sem Samiðn hefur áður komið á framfæri við félagsmálaráðherra sem liggja munu frammi hjá félagsmálanefnd Alþingis. Tillögurnar áréttast hér með. Um nánari rökstuðning fyrir þeim vísast til örstuttrar greinargerðar sem þeim fylgdu.

Virðingarfyllst f.h. Samiðnar

Þorbjörn Guðmundsson, framkvæmdastjóri

Greinargerð vegna tillagna um breytingar á lögum nr. 55/1980

Um einstakar greinar:

Um 3. gr.

Markmið ákvæðis 3. gr. er að koma í veg fyrir félagsleg undirboð á íslenskum vinnumarkaði öllum þeim sem á honum starfa til heilla. Bæði til að tryggja að viðkomandi starfsmenn njóti þeirra kjara sem lög áskilja þeim og jafnframt til að tryggja að þau fyrirtæki sem gæta rétttra laga í þessum efnum njóti sannmælis í samkeppni. Þau beri ekki skarðan hlut frá borði í sínum samkeppnisrekstri þar sem aðrir geti í skjóli samninga við erlend fyrirtæki skotið sér undan þeim kostnaði sem því fylgir að greiða umsamin ráðningarkjör.

Með atvinnurekanda í ákvæðinu er átt við þann aðila sem stjórnar verkum viðkomandi launamanns, þ.e. sá sem hefur verkstjórnarvald yfir honum frá degi til dags og leggur honum til nauðsynlegan búnað og vinnuaðstöðu til starfans.

Um 4. gr. og 5. gr.

Til þess að tryggja framgang laganna er nauðsynlegt að raunhæf úrræði séu tiltæk til að framfylgja þeim. Að ekki sé látið átölulaust að gengið sé á svig við ákvæði laganna. Oft eru einstakir launamenn í erfiðri aðstöðu að knýja á um réttar efndir þar sem slík kröfugerð getur varðað búsifjum af ýmsu tagi. Sýnist því einboðið að það verði lagt á herðar stéttarféлага að fylgjast með rétttri framkvæmd kjarasamninga en trúnaðarmönnum stéttarféлага, sbr. lög nr. 80/1938 er sjaldnast til að dreifa við þessar aðstæður. Eins sýnist einboðið að félögunum sé gert að grípa til viðeigandi ráðstafana ef útaf er brugðið eftir atvikum með málsókn og er því kveðið á um málsóknarumboð í anda 3. mgr. 26. gr. laga nr. 91/1991 í 5. gr. frumvarps þessa.